

วาระเพื่อหารือ

วาระที่ 3.4 ร่างยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริการของประเทศ

1. ความเป็นมา

1.1 มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2550 เห็นชอบให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เป็นหน่วยงานกลางจัดทำวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ การพัฒนาระบบบริการของประเทศ พร้อมทั้งพิจารณาความเหมาะสมของกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ทั้งในระดับชาติและรายสาขา เนื่องจากที่ผ่านมาประเทศไทยยังไม่มีหน่วยงานใดเป็นเจ้าภาพในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริการโดยรวม ประกอบกับสำนักงานฯ มีภารกิจในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของภาคบริการ เพื่อประสานการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10

1.2 สำนักงานฯ จึงได้มอบหมายให้มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ดำเนินการศึกษาเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริการของประเทศ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการยกร่างยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริการของประเทศ ซึ่งประกอบด้วยการศึกษาศถานการณ์และขอบเขตภาคบริการที่เหมาะสมกับประเทศไทย และการประเมินปัจจัยแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาระบบบริการของประเทศ

1.3 สำนักงานฯ ได้ดำเนินการศึกษารายละเอียดในประเด็นสำคัญต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อการพัฒนา ควบคู่ไปกับการศึกษาของมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย เพื่อนำมาจัดทำร่างยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริการของประเทศ พร้อมข้อเสนอกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานได้ใช้เป็นกรอบแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ และผลักดันให้การพัฒนาภาคบริการของประเทศเกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมและเป็นไปในทิศทางเดียวกันต่อไป

2. ขอบเขตและวิธีการศึกษา

2.1 **ขอบเขตการศึกษา** ศึกษาทบทวนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบบริการของประเทศในระยะที่ผ่านมา และการกำหนดขอบเขตและวิธีการจัดเก็บข้อมูลภาคบริการขององค์กรระหว่างประเทศและต่างประเทศที่เป็นต้นแบบ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะขอบเขต “ภาคบริการ” ที่เหมาะสมกับประเทศไทย และการประเมินสถานการณ์ภาพและบทบาทของภาคบริการของไทยและต่างประเทศ รวมทั้งการประเมินปัจจัยแวดล้อมที่เป็นอุปสรรคหรือส่งเสริมความสำเร็จของการพัฒนาระบบบริการ เพื่อนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริการโดยรวม พร้อมทั้งกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

2.2 วิธีการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษาตามขอบเขตการศึกษานั้น จะใช้ข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการศึกษา ดังนี้

2.2.1 ศึกษาทบทวนหลักวิชาการและหลักทฤษฎีต่างๆ เพื่อกำหนดขอบเขตความชัดเจนของ “ภาคบริการ” ที่เป็นมาตรฐานสากลและมีความเหมาะสมกับประเทศไทย รวมทั้งทบทวนยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคบริการของประเทศในระยะเวลาที่ผ่านมา

2.2.2 ศึกษาเอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการ ฐานข้อมูลทุติยภูมิในเชิงปริมาณที่สามารถแสดงความสำคัญของภาคบริการ และการหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อทำการประเมินสถานการณ์และบทบาทของภาคบริการ การประเมินปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาภาคบริการ และจัดทำยุทธศาสตร์ของภาคบริการของประเทศ พร้อมข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา และกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

3. **สาระสำคัญของการศึกษา**

3.1 การทบทวนยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคบริการ ที่ผ่านมา สศช. ในฐานะหน่วยงานกลางได้ทำการศึกษาเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและภาคบริการของประเทศ ดังนี้

3.1.1 กรอบยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2548-2551)” คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2547 มอบหมายให้ สศช. ศึกษาการปรับโครงสร้างของประเทศในภาพรวม เพื่อนำเสนอยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจและการผลิตของไทยให้เหมาะสม ตลอดจนสามารถเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการใหม่ให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลกอย่างเป็นระบบและมั่นคงต่อไป ต่อมาเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2548 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ “กรอบยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2548-2551)” ตามที่ สศช. เสนอ พร้อมทั้งมอบหมายให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจัดทำรายละเอียดตามกรอบยุทธศาสตร์ ซึ่งภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ดังกล่าว ได้จัดทำข้อเสนอมาตรการการพัฒนาธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ ไว้ดังนี้

1) มาตรการด้านบริการท่องเที่ยว ได้แก่ การขยายเครือข่ายการบิน Open sky และ Low cost airline การเชื่อมโยงเครือข่ายท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่และจัดระบบรักษาแหล่งท่องเที่ยวไม่ให้เสื่อมโทรม การจัดระบบรับรองมาตรฐานโรงแรม สปา นวดแผนโบราณ การพัฒนามาตรฐานและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวระดับสากล

2) มาตรการด้านบริการสุขภาพและการศึกษา ได้แก่ การดึงดูดแพทย์และครุที่มีฝีมือจากต่างประเทศให้ประกอบอาชีพในประเทศไทย การเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการให้ชาวต่างชาติที่รับการรักษาในประเทศสามารถเบิกจ่ายจากระบบสวัสดิการสังคมที่ประเทศตนเองได้

3) **มาตรการด้านบริการการเงิน** ได้แก่ การส่งเสริมกรุงเทพฯ เป็น ศูนย์กลางทางธุรกิจและการเงินในภูมิภาค การพัฒนาตลาดเงินและตลาดทุนและเครื่องมือทางการเงินให้ สามารถสร้างระบบการออมในหลายรูปแบบ ที่สามารถเป็นแหล่งระดมทุนภายในประเทศ พัฒนาตลาด รองของสินเชื่อกู้ยืมอาศัย และระบบการออมเพื่อซื้อบ้าน (Building and Loan Association)

4) **มาตรการด้านบริการโครงสร้างพื้นฐาน** ได้แก่ การพัฒนาระบบการ จัดการขนส่ง (Logistics) และขยายโครงสร้างพื้นฐานใหม่รองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การพัฒนา เทคโนโลยีสื่อสารความเร็วสูง (Broadband ICT) การสร้างความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ

3.1.2 **ยุทธศาสตร์การขยายฐานภาคการผลิตและบริการ** คณะกรรมการพัฒนาขีด ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (กพข.) ได้มีมติเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2548 มอบหมายให้ สศช. ศึกษาในรายละเอียดเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การขยายฐานภาคการผลิตและบริการ และให้นำเสนอ คณะอนุกรรมการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ พิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทาง ในการเร่งผลักดันมาตรการ/โครงการนำร่อง เพื่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศต่อไป โดยมี **ข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคบริการของประเทศ** ในระยะต่อไป คือ “ควรมุ่งเน้นการพัฒนา ผู้ประกอบการไทยไปสู่การเป็นผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนธุรกิจด้วยนวัตกรรม (Innovative Enterprises) บน พื้นฐานของการสร้างมูลค่า (Value Creation) สร้างความชำนาญเฉพาะด้านและสร้างบริการที่แตกต่าง (Service Specialization and Differentiation)” และสำหรับ**แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์** ควร จำแนกออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1) **ระดับนโยบาย** ควรมีการประกาศนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาสาขา บริการ และนโยบายดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในกลุ่มธุรกิจบริการที่มีศักยภาพสูง (High Potential Industry) กลุ่ม Potential Niche Industry และกลุ่ม Emerging Industry ที่ไทยมีศักยภาพ พร้อม ทั้งปรับบทบาทธุรกิจบริการโลจิสติกส์จากธุรกิจบริการสนับสนุน เป็นธุรกิจบริการที่มุ่งพัฒนาทั้งระบบแบบ เบ็ดเสร็จ และเน้นการบริการที่ลูกค้าเป็นหลัก (Total Customer Solutions) นอกจากนี้ ควรจัดทำแผน แม่บทการเปิดเสรีภาคบริการ (Liberalization Master Plan) และแผนรองรับการเปลี่ยนแปลงและ ผลกระทบที่มีประสิทธิภาพ (Transition Management Plan) เช่น Upgrade Enterprise Programs และ Labor Transition Programs เป็นต้น

2) **ระดับการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ** ปรับโครงสร้าง/บทบาทภาครัฐ โดยจัดตั้งคณะกรรมการและสำนักงานพัฒนาธุรกิจภาคบริการของไทย จัดให้มีหน่วยงานประเมินและ ติดตามผลร่วมสามฝ่าย (ภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา) และศึกษากลุ่มธุรกิจที่มีแนวโน้มเกิดใหม่ ทั้งด้าน ศักยภาพและอุปสรรค เพื่อจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาและแสวงหาโอกาสในการแข่งขันต่อไป

3) **ระดับปัจจัยพื้นฐาน** ควรมุ่งการพัฒนาปัจจัยที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการช่วยขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาบุคลากร การฝึกอบรม การยกระดับมาตรฐานภาคบริการ การพัฒนาศักยภาพของภาคเอกชน และการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารและนวัตกรรมใหม่ๆ เป็นต้น

3.2 **การกำหนดขอบเขตภาคบริการที่เหมาะสมกับประเทศไทย** เพื่อศึกษาการกำหนดขอบเขตภาคบริการและวิธีการจัดเก็บข้อมูลของต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศต่างๆ เพื่อนำมาจัดทำเป็นข้อเสนอแนะที่เหมาะสมกับประเทศไทย ดังนี้

3.2.1 **ระบบการจำแนกสาขาในภาคบริการตามมาตรฐานสากล** การจำแนกสาขาในภาคบริการเพื่อการจัดเก็บข้อมูลและสถิติที่ได้รับการรับรอง โดยคณะกรรมการสถิติขององค์การสหประชาชาติ (United Nations Statistical Commission) ในปัจจุบัน แบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ตามวัตถุประสงค์ในการใช้ ดังนี้

1) **การจำแนกสาขาบริการเพื่อใช้เป็นมาตรฐานอ้างอิง** เพื่อให้ระบบการจัดเก็บข้อมูลภาคบริการเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ สามารถเทียบเคียงกันได้ ได้แก่ ระบบ Central Product Classification (CPC) ที่สร้างขึ้นมาโดยองค์การสหประชาชาติ (UN Central Product Classification) เป็นระบบการจำแนกภาคการผลิตและบริการที่มีรายละเอียดมากที่สุด

2) **การจำแนกสาขาบริการเพื่อจัดทำผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)** ซึ่งเป็นการจำแนกสาขาบริการตามขั้นตอนการผลิตของบริการนั้นๆ ได้แก่ ISIC (International Standard Industrial Classification of All Economic Activities) ซึ่งจำแนกสาขาบริการตามลักษณะของกิจกรรมในการผลิต

3) **การจำแนกเพื่อใช้ในการจัดทำสถิติการค้าบริการระหว่างประเทศ** ในดุลการชำระเงิน (Balance of Payments) ที่จัดเก็บโดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF)

3.2.2 **รูปแบบการจำแนกสาขาบริการ** แม้ว่าการจำแนกสาขาบริการในแต่ละกลุ่มจะแตกต่างกันออกไปตามวัตถุประสงค์ในการใช้ข้อมูลนั้นๆ แต่ทั้งหมดจะยึดโยงกันเข้าสู่ระบบ CPC ซึ่งเป็นการจำแนกบริการตามลักษณะของบริการซึ่งมีความละเอียดมากที่สุด ดังนั้น การเชื่อมโยงการจำแนกทุกรูปแบบมักอ้างอิง CPC เพื่อให้การจำแนกแต่ละรูปแบบสามารถเทียบเคียงหรือเปรียบเทียบระหว่างกันได้ โดยในปัจจุบันมีรูปแบบของการจำแนกสาขาบริการ ดังนี้

1) **ระบบ CPC (UN Central Product Classification)** CPC เป็นการจำแนกประเภทของสินค้าอุตสาหกรรมและบริการในรายละเอียดที่มีความครอบคลุมมากที่สุด เนื่องจากการจัดทำ CPC มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นมาตรฐานกลางสำหรับการจัดเก็บและจำแนกประเภทของสินค้า

และบริการ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติในหลายสาขา โดยทำการจะจัดแบ่งในเชิงผลิตภัณฑ์ (Product Classification)

2) **ระบบ ISIC (International Standard Industrial Classification of All Economic Activities)** ISIC ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ใช้จัดแบ่งสาขาสินค้าและบริการตามหัวข้อของกิจกรรม (Activity base) ซึ่งปัจจุบันมีการจัดแบ่งหัวข้อกิจกรรมออกเป็น 17 กลุ่ม ครอบคลุมกิจกรรมการผลิตสินค้าทุกลักษณะและกิจกรรมการให้บริการลักษณะต่างๆ

3) **ระบบ BoP (Balance of Payment) และ EBoPS (Extended Balance of Payment)** การจำแนกสาขาบริการภายใต้ดุลบัญชีชำระเงินของ IMF เป็นการจัดเก็บข้อมูลเพื่อแสดงมูลค่าธุรกรรมระหว่างประเทศ ซึ่งจะรวมถึงบัญชีสิทธิเรียกร้องทางการเงิน หนี้สิน และเงินโอนที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาระหว่างผู้มีถิ่นฐานในประเทศกับนอกประเทศ (resident and non-resident) ทั้งนี้หลักเกณฑ์การจำแนกดังกล่าวไม่ใช่กฎหมายที่ก่อให้เกิดพันธะผูกพัน แต่เป็นเพียงแนวทางปฏิบัติแก่ประเทศสมาชิกของ IMF ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งในปัจจุบันยึดหลักตาม The Fifth edition of the IMF Balance of Payment Manual (BPM5)

4) **ระบบภายใต้ GATS** การเจรจาระดับพหุภาคีเกี่ยวกับการค้าบริการเกิดขึ้นครั้งแรกในการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัย คือ ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (General Agreement on Trade in Services) หรือ GATS ที่เริ่มมีผลบังคับใช้พร้อมกับความตกลงภายใต้ WTO ซึ่ง GATS เองไม่ได้ระบุวิธีจำแนกสาขาของบริการ แต่ฝ่ายเลขานุการของ WTO ได้เสนอแนวทางการจำแนกประเภทของบริการไว้ 12 สาขา ปรากฏในเอกสาร GNS/W/120 หรือที่รู้จักกันว่า W/120

3.2.3 การจำแนกสาขาบริการของไทยและต่างประเทศ

1) **กรณีของประเทศไทย** ปัจจุบันมีการจำแนกสาขาในภาคบริการตามวัตถุประสงค์ในการใช้ตามรูปแบบสากล ทั้งที่เป็น CPC ISIC BoP และ GATS โดยมีการจัดทำระบบ TSIC Code ขึ้น เพื่อใช้ในการจัดทำข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ซึ่งแยกข้อมูลการนำเสนอออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ภาคการเกษตร และภาคนอกเกษตร ประกอบด้วย สาขาอุตสาหกรรม สาขาการเหมืองแร่และย่อยหิน และสาขาบริการอีก 12 สาขา ซึ่งอาจแตกต่างจากประเทศอื่น แต่สามารถแปลงสาขาในภาคการผลิตและบริการให้กลับเป็นระบบ ISIC หรือ CPC เพื่อเปรียบเทียบกันได้

2) **กรณีของต่างประเทศ** จากการศึกษารูปแบบของประเทศอินเดีย เวียดนาม ญี่ปุ่น ไต้หวัน สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย พบว่า การนำเสนอข้อมูลในสาขาบริการส่วนใหญ่จะมีความคล้ายคลึงกันในสาขาบริการหลักๆ แต่อาจมีการแจกแจงรายละเอียดที่แตกต่างกันบ้าง รวมทั้งบางสาขาบริการมีการนำเสนอที่แตกต่างจากของไทยอย่างชัดเจน เช่น บริการทางเทคนิคและวิทยาศาสตร์ของประเทศเวียดนาม ไต้หวัน และสหรัฐอเมริกา ได้รวมอยู่ในสาขาบริการวิชาชีพ หรือธุรกิจสิ่งพิมพ์และ

ซอฟต์แวร์ ธุรกิจบันทึกภาพและเสียง ธุรกิจสื่อสารและโทรคมนาคม ธุรกิจด้านข้อมูลข่าวสาร ของสหรัฐอเมริกา ได้รวมอยู่ในสาขาบริการธุรกิจข้อมูลและการสื่อสาร เป็นต้น

3.2.4 ข้อเสนอแนะการกำหนดขอบเขตภาคบริการ และรูปแบบการจัดเก็บข้อมูลที่เหมาะสมกับประเทศไทย ดังนี้

1) **ข้อเสนอการกำหนดขอบเขตภาคบริการ** ควรยึดตามการจำแนกสาขาบริการ จำนวน 12 สาขาเดิมที่ได้กำหนดไว้ในข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) รวมทั้งมีการแสดงข้อมูลรายละเอียดบางรายการไว้ใน “รายได้ประชาชาติของประเทศไทย” อย่างไรก็ตาม เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิเคราะห์และกำหนดทิศทางการพัฒนา ที่สามารถสะท้อนบทบาทความสำคัญของสาขานั้นๆ ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้อย่างแท้จริง จึงควรมีการแยกย่อยสาขาบริการในบางสาขาออกจากกันให้ชัดเจน ดังนี้

1.1) **สาขาบริการที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมไทย** ได้แก่ สาขาค้าปลีกค้าส่ง สาขาโรงแรมและภัตตาคาร และสาขาการขนส่ง คลังสินค้า และคมนาคม ควรแยกการนำเสนอข้อมูลออกจากกันให้ชัดเจน

1.2) **สาขาบริการที่มีอัตราการเติบโตสูงตลอดช่วง 2-3 ทศวรรษที่ผ่านมา** ได้แก่ สาขาบริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคล ซึ่งในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา มีอัตราการเติบโตของมูลค่าเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 8 แต่ไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่ามาจากสาขาบริการใดเป็นหลัก จึงควรมีการแยกข้อมูลสาขาบริการกลุ่มนี้โดยละเอียด

1.3) **สาขาบริการที่สะท้อนยุทธศาสตร์ของประเทศในระยะยาว** ได้แก่ สาขาบริการด้านสุขภาพ สาขาบริการด้านขนส่ง (โลจิสติกส์) ด้านการท่องเที่ยว หรือบริการการขนส่งผู้โดยสารทางอากาศ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของประเทศที่กำหนดให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ ศูนย์กลางทางการบิน ศูนย์กลางการท่องเที่ยว เป็นต้น

1.4) **สาขาบริการที่มีการค้าขายระหว่างประเทศสูง** ได้แก่ บริการสื่อสารข้อมูลข่าวสาร บริการซอฟต์แวร์ บริการธุรกิจต่างๆ บริการให้คำปรึกษา บริการด้านวิชาชีพ บริการด้านเทคนิควิทยาศาสตร์ บริการ Outsourcing เป็นต้น ด้วยวิวัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและการขนส่งที่ทำให้การเคลื่อนย้าย “ข้อมูล” และ “คน” ข้ามพรมแดนมีต้นทุนต่ำลงและมีความรวดเร็วมากขึ้น ส่งผลให้สินค้าบริการเหล่านี้ซึ่งเดิมเป็นสินค้าที่ไม่สามารถค้าขายระหว่างประเทศได้ (non-tradable) กลายเป็นสินค้าที่ค้าขายข้ามพรมแดนได้

2) **ข้อเสนอวิธีการจัดเก็บข้อมูลภาคบริการ** ควรเป็นไปตามระบบ ISIC และปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจไทย โดยจัดเก็บข้อมูลในระดับที่ละเอียดที่สุดเท่าที่เป็นไป

ได้ เช่น จำแนกสาขาบริการที่ใช้ในการจัดทำ GDP อาจพิจารณาใช้ ISIC ระดับ 2 หลักเป็นอย่างน้อย และปรับปรุงรหัสกิจกรรมบริการภายใต้ ISIC ด้วยการแตกสาขาย่อยลงไปอีกระดับหนึ่งตามโครงสร้างการผลิตของประเทศ และเปลี่ยนรหัสจากการเพิ่มหรือรวมกิจกรรมบางประเภทเข้าด้วยกัน เพื่อให้ข้อมูลภาคบริการของไทยสามารถใช้เทียบเคียงกับประเทศอื่นๆ ได้

3) **ข้อเสนอการสำรวจข้อมูลภาคบริการ** ควรให้ความสำคัญกับการสำรวจมูลค่าเพิ่มในรายสาขาบริการเพิ่มเติม โดยการเพิ่มจำนวนตัวอย่างในการสำรวจสาขาบริการที่มีศักยภาพและบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ และการปรับข้อมูลกิจกรรมภาคบริการในข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศให้สอดคล้องกับข้อมูลตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต รวมทั้งการแยกข้อมูลมูลค่าเพิ่มของสินค้าบริการแต่ละประเภทออกจากกันให้ชัดเจน

3.3 การประเมินศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคบริการ

3.3.1 **บทบาทของภาคบริการต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ** สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ของภาคบริการต่อ GDP ของประเทศพัฒนาแล้ว ส่วนใหญ่มีค่ามากกว่าร้อยละ 50 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกับการเพิ่มขึ้นของ GDP ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของภาคบริการที่มีส่วนสำคัญในการเพิ่มรายได้ประชาชาติของประเทศ และยังสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการจ้างงานและผันแปรไปในทิศทางเดียวกับอัตราการจ้างงานของเศรษฐกิจโดยรวม ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าแรงงานในภาคบริการที่เพิ่มขึ้นไม่ได้มาจากแรงงานในภาคการผลิตเพียงส่วนเดียว แต่เกิดจากการจ้างแรงงานใหม่อีกส่วนหนึ่งด้วย

3.3.2 **วิวัฒนาการการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ : กรณีศึกษาต่างประเทศ** สามารถจำแนกตามรูปแบบการพัฒนาของภาคบริการ ในแต่ละกลุ่มประเทศได้ ดังนี้

1) **กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาในเอเชีย** ได้แก่ ประเทศจีน เวียดนาม และไต้หวัน การขยายตัวของภาคบริการจะขึ้นอยู่กับอัตราการขยายตัวของภาคการผลิต เนื่องจากประเทศเหล่านี้มีภาคการผลิตเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ภาคบริการจึงมีบทบาทในการสนับสนุนการเติบโตภาคการผลิตเป็นหลัก ซึ่งสาขาบริการที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศเหล่านี้ ได้แก่ สาขาบริการการเงิน ประกันภัย บริการขนส่ง ค้าปลีกค้าส่ง เป็นต้น

2) **กลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว** ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และญี่ปุ่น ส่วนใหญ่จะพบว่า ภาคบริการจะมีขนาดใหญ่กว่าภาคการผลิต โดยสาขาบริการที่มีความสำคัญจะเป็นสาขาบริการที่ให้การสนับสนุนภาคบริการด้วยตนเอง ได้แก่ สาขาบริการวิชาชีพ อสังหาริมทรัพย์และที่อยู่อาศัย บริการธุรกิจการเงินและประกันภัย และบริการด้านข้อมูล นอกจากนี้ ประเทศพัฒนาเหล่านี้ ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาการให้บริการขั้นพื้นฐาน เพื่อยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นเป้าหมายการพัฒนาด้วย โดยสาขาที่สำคัญได้แก่ สาขาบริการด้านการศึกษา และบริการด้านสุขภาพ

3) **ประเทศอินเดีย** การพัฒนาภาคบริการของอินเดียมีลักษณะแตกต่างจากกลุ่มประเทศอื่นๆ อย่างสิ้นเชิง เนื่องจากภาคบริการของอินเดียเกิดขึ้นจากอุปสงค์นอกประเทศเกือบทั้งสิ้น การขยายตัวของภาคบริการจึงไม่มีความสัมพันธ์ใดๆ กับการขยายตัวของภาคการผลิตในประเทศ ดังนั้น สาขาบริการที่สำคัญจึงเป็นสาขาที่มีแรงงานและผู้ประกอบการมีความเชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ ได้แก่ สาขาที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จึงทำให้อินเดียเป็นผู้นำทางด้านผู้ให้บริการภายนอก (Outsource) และศูนย์บริการข้อมูล (Call centre) แห่งหนึ่งของโลก

3.3.3 บทบาทภาคบริการต่อการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไทย ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา ที่ต้องพึ่งพาภาคการผลิตเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคการผลิตเป็นหลัก ในขณะที่ ภาคบริการยังคงเป็นสาขาที่มีการแข่งขันน้อย และบางสาขาอยู่ในอำนาจผูกขาดของรัฐวิสาหกิจ โดยเฉพาะบริการสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น พลังงาน ขนส่ง และสื่อสาร และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากนโยบายเศรษฐกิจของประเทศ ที่ต้องให้ความสำคัญคุ้มครองธุรกิจบริการวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันจากต่างประเทศ เช่น พ.ร.บ.การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 และ พ.ร.บ. การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 เป็นต้น โดยมีสถานภาพของภาคบริการไทยที่สำคัญ ดังนี้

1) **การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ** ในระยะ 20 กว่าปีที่ผ่านมา ภาคบริการมีสัดส่วนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50 ของ GDP แต่หลังจากวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540 มูลค่า GDP ของภาคบริการมีสัดส่วนลดลงเรื่อยๆ แต่ภาคการผลิตกลับมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยสัดส่วนของภาคบริการต่อ GDP ที่ลดลง เป็นการลดลงของอัตราการเติบโตของมูลค่าภาคบริการเมื่อเทียบกับภาคการผลิต ในขณะที่ สัดส่วนการจ้างงานกลับเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าภาคบริการมีบทบาทสำคัญในการเป็นแหล่งสร้างงานให้กับประเทศ แต่เมื่อพิจารณาผลิตภาพแรงงานของภาคบริการ กลับพบว่า แรงงานในภาคบริการมีผลิตภาพต่ำกว่าภาคการผลิตค่อนข้างมาก

2) **การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาคบริการ** ในระยะที่ผ่านมาภาคการผลิตเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยสาขาบริการที่มีความสำคัญจะเป็นสาขาบริการที่สนับสนุนการผลิตโดยตรง ได้แก่ สาขาบริการค้าส่ง ค้าปลีก บริการซ่อมบำรุงยานพาหนะ บริการขนส่ง เก็บรักษาสินค้า และสื่อสาร เป็นต้น โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. 2544-2549 พบว่าสาขาบริการของไทยที่มีอัตราการขยายตัวสูงล้วนเป็นสาขาที่มีผลิตภาพแรงงานที่มีแนวโน้มต่ำลงทั้งสิ้น ได้แก่ สาขาการก่อสร้าง และสาขาบริการกิจกรรมที่สนับสนุนการเงิน เป็นต้น

3.4 ผลการประเมินปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาภาคบริการ

3.4.1 จุดแข็ง ประเทศไทยมีความเหมาะสมด้านทำเลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ทำให้มีความได้เปรียบในการเป็นศูนย์กลางของธุรกิจบริการต่างๆ ของภูมิภาค นอกจากนี้ คนไทยยังมีเอกลักษณ์ความ

เป็นไทยทั้งความมีอัธยาศัยดี รักการให้บริการ (Service mind) มีวัฒนธรรมประเพณีเฉพาะถิ่น และแรงงานไทยมีทักษะเฉพาะด้าน รวมทั้งผลผลิตภาคการเกษตรมีคุณภาพและหลากหลายสามารถนำมาใช้ในการผลิตสินค้าและพัฒนาธุรกิจสาขบริการ ประกอบกับประเทศไทยยังมีภาพลักษณ์ที่ดีในสายตาชาวต่างชาติ เป็นเมืองน่าอยู่ สวยงามและน่าท่องเที่ยว

3.4.2 จุดอ่อน ในระยะที่ผ่านมาอาจกล่าวได้ว่ารัฐบาลยังไม่มีกรอบทิศทางและกลไกในการส่งเสริมพัฒนาภาคบริการโดยรวม ในขณะเดียวกันกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องทั้งด้านการลงทุนและบุคลากรยังเป็นอุปสรรคในการพัฒนาภาคบริการ ผู้ประกอบการไทยมุ่งเน้นการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการตลาดภายในประเทศ ขาดการพัฒนาคุณภาพสินค้าและการรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่าย ประกอบกับปัญหาในเรื่องการกระจายตัวของโครงข่าย ที่กระจุกตัวอยู่ในเขตเมืองสูง การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการรายย่อยเป็นไปได้ยาก รวมถึงความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง ปัญหาการคอร์รัปชัน และการดำเนินงานของระบบราชการที่ไม่มีประสิทธิภาพ

3.4.3 โอกาส พบว่าจากการที่รัฐบาลมีนโยบายการเปิดการค้าเสรีภาคบริการ เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน ตลาดเอเชียมีแนวโน้มการเติบโตสูง ทำให้ความต้องการธุรกิจบริการเพื่อรองรับนโยบายและแนวโน้มดังกล่าวเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย นอกจากนี้ จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการขนส่ง และการที่ประเทศไทยเป็นแหล่งรวมของอุตสาหกรรมที่มีความหลากหลาย รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมผู้สูงอายุของประชากรทั่วโลก สามารถสร้างโอกาสทางการตลาดและการพัฒนาธุรกิจบริการสนับสนุนและเกี่ยวเนื่องใหม่ๆ ได้อีกเป็นจำนวนมาก

3.4.4 ภัยคุกคาม พบว่า วิกฤตราคาน้ำมันและภาวะโลกร้อนจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการ และการเปิดเสรีการค้าบริการทั้งในระดับพหุภาคีและทวิภาคี จะทำให้เคลื่อนย้ายเงินทุนและแรงงานสะดวกขึ้น นอกจากนี้ การที่ประเทศไทยต้องพึ่งพาเทคโนโลยีและบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะด้านจากต่างประเทศสูง ทำให้เกิดต้นทุนด้านทรัพย์สินทางปัญญาและค่าจ้างแรงงานทักษะเพิ่มขึ้น และเหตุการณ์ความไม่สงบภายในประเทศและการก่อการร้ายข้ามชาติ จะส่งผลให้ต่างประเทศขาดความมั่นใจในการลงทุน และเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว

3.5 ประเด็นสำคัญในการพัฒนา สรุปได้ ดังนี้

3.5.1 การปรับเปลี่ยนโครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและแนวโน้มการขยายตัวของอุตสาหกรรมใหม่ๆ ทำให้ประเทศไทยสามารถใช้ความได้เปรียบของทำเลที่ตั้ง ความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงความโดดเด่นของความเป็นไทย วัฒนธรรมประเพณี และวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น มาสร้างสรรคสินค้าและธุรกิจบริการใหม่ๆ เพื่อรองรับแนวโน้มความต้องการดังกล่าว

3.5.2 อัตราค่าบริการที่ต่ำกว่าประเทศคู่แข่ง ประเทศไทยสามารถใช้ความได้เปรียบด้านอัตราค่าบริการต่ำ ภาพลักษณ์ที่ดีในสายตาต่างชาติ ความเปิดกว้างของสังคมไทย รวมทั้งความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของแรงงานไทย เพื่อดึงดูดเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

3.5.3 การเชื่อมโยงการผลิตระหว่างภาคบริการกับภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรม ทั้งในลักษณะของการพัฒนาต่อยอดและการสนับสนุนซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดกิจกรรมใหม่ๆ ทางเศรษฐกิจและความต้องการทางการตลาดเพิ่มขึ้น

3.5.4 การส่งเสริมการพัฒนาภาคบริการโดยรวม ที่ผ่านมามาประเทศไทยยังขาดความชัดเจนของกรอบ ทิศทาง นโยบายและกลไกการพัฒนาภาคบริการโดยรวม เพื่อใช้จุดแข็งและโอกาสที่มีอยู่มาพัฒนาให้เป็นแหล่งรายได้หลักของประเทศ และสนับสนุนความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการ

3.5.5 สภาพแวดล้อมภายในประเทศยังไม่เอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจของภาคเอกชน ทั้งในด้านกฎระเบียบและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง โครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น การวิจัยและพัฒนาเพื่อใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการรายย่อย ทักษะและองค์ความรู้ของบุคลากร ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง ปัญหาคอรัปชันในสังคมไทย รวมทั้งการขาดประสิทธิภาพของระบบราชการไทย

3.5.6 ความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทย ยังต้องได้รับการพัฒนา ทักษะและองค์ความรู้ให้สามารถพึ่งพาตนเอง ก้าวทันกระแสความเปลี่ยนแปลง และมีการรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายวิสาหกิจเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เพื่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสินค้าที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดโลกได้อย่างรวดเร็ว

3.5.7 แรงงานไทยในสาขาบริการมีผลิตภาพต่ำ โดยเปรียบเทียบกับภาคการผลิตอื่นๆ รวมถึงประเทศคู่แข่งที่สำคัญ เนื่องจากขาดทักษะและองค์ความรู้ในสาขาบริการที่ใช้เทคโนโลยีเข้มข้นและทักษะด้านภาษาต่างประเทศ จึงจำเป็นต้องพัฒนาระบบการศึกษาและการฝึกอบรมแรงงานไทย เพื่อผลิตแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการในสาขาบริการที่มีศักยภาพ

3.5.8 มาตรการรองรับภาวะวิกฤตในอนาคต ประเทศไทยต้องมีการวางแผนเตรียมการรองรับภาวะวิกฤตต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงกระแสกดดันทางการค้าระหว่างประเทศ ทั้งวิกฤตราคาน้ำมัน ภาวะโลกร้อน สถานการณ์ความไม่สงบภายในประเทศและการก่อการร้ายข้ามชาติ และนโยบายการเปิดการค้าเสรี เพื่อบรรเทาผลกระทบหรือลดภาวะความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับธุรกิจ

4. ข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนา

การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคบริการของประเทศ จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับความสอดคล้องแนวทางการปรับโครงสร้างภาคบริการในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ที่มุ่งเน้นการขยายฐาน

การผลิตและการตลาดของธุรกิจบริการในระดับภูมิภาคมากขึ้น รวมทั้งจะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ที่ได้มุ่งเน้นการพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ เพื่อสร้างให้เป็นแหล่งรายได้หลักของประเทศ ตลอดจนสามารถเตรียมการรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกได้ด้วย โดยมีวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนาดังนี้

4.1 วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยเป็นฐานการผลิต การลงทุน และการตลาดของภาคบริการในระดับภูมิภาค บนฐานของการพึ่งพาตนเอง และสามารถแข่งขันได้ เพื่อเป็นแหล่งสร้างรายได้หลักให้กับประเทศและเป็นแหล่งกระจายรายได้และสร้างงานให้กับชุมชน”

4.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนา ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

4.2.1 ยุทธศาสตร์การสร้างสรรคสินค้าและบริการ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคบริการไทย เพื่อส่งเสริมการสร้างสรรคธุรกิจบริการที่ไทยมีศักยภาพ บนฐานความแตกต่างและความชำนาญเฉพาะด้าน โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ 1) ส่งเสริมการใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และวัฒนธรรมไทย เพื่อพัฒนาต่อยอดและสร้างสรรคสินค้าบริการใหม่ๆ 2) เสริมสร้างองค์ความรู้และทักษะที่ทันสมัยให้ผู้ประกอบการไทย 3) ยกกระดับคุณภาพมาตรฐานของธุรกิจและบริการที่มีศักยภาพ 4) ส่งเสริมการวิจัย พัฒนาองค์ความรู้และการสร้างสรรคนวัตกรรมใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ 5) ส่งเสริมตลาดของภาคธุรกิจและบริการในตลาดกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่มีคุณภาพ และ 6) ปรับปรุงกฎระเบียบและข้อกฎหมายภาครัฐที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาธุรกิจของผู้ประกอบการไทย

4.2.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาธุรกิจบริการเพื่อสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคบริการในระยะยาว ลดการพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศ ตลอดจนช่วยลดการขาดดุลการค้าบริการของประเทศ โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ 1) พัฒนาระดับคุณภาพของระบบการศึกษาให้สามารถผลิตบุคลากรคุณภาพและมีปริมาณเพียงพอ 2) พัฒนาทักษะฝีมือเพื่อเพิ่มผลิตภาพให้กับแรงงานไทย โดยสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์กลางการฝึกอบรม (Service Training Center) 3) ขยายการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการสร้างสรรคนวัตกรรมใหม่ๆ 4) ส่งเสริมการนำผลงานการวิจัยและพัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์และสร้างมูลค่าในเชิงพาณิชย์ 5) เร่งรัดการพัฒนาระบบเครือข่ายโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ให้มีคุณภาพและปริมาณที่เพียงพอ และ 6) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลภาคบริการของประเทศ

4.2.3 ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างบรรยากาศการลงทุนให้เอื้อต่อการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ เพื่อปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาปัจจัยที่จำเป็นต่อการสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการลงทุน/ร่วมทุน ของนักลงทุนต่างชาติในสาขาที่มีศักยภาพและโอกาสทางการตลาด โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ 1) การทบทวนการให้สิทธิประโยชน์และมาตรการจูงใจด้านภาษี ให้ครอบคลุมถึงธุรกิจบริการที่ต้องพึ่งพาการลงทุนจากต่างประเทศ และมีการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมในลักษณะ

เครือข่ายวิสาหกิจ 2) การทบทวน ปรับปรุง และแก้ไข กฎระเบียบและข้อบังคับที่เป็นอุปสรรค รวมทั้งดำเนินการให้มีการบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) พัฒนาระบบบริหารราชการ และ 4) ส่งเสริมการสร้างธรรมาภิบาลภาคเอกชน

4.2.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาธุรกิจบริการให้เป็นแหล่งสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและชุมชนในท้องถิ่น เพื่อใช้ธุรกิจบริการที่มีศักยภาพเป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้ ลดความเหลื่อมล้ำระหว่างเมืองและชนบท แก้ไขปัญหาความยากจน สร้างสวัสดิการและความมั่นคงให้กับครอบครัว ชุมชน รวมถึงสังคมไทย โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ 1) การเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการของภาครัฐและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับบริการสาธารณะ 2) ส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของชุมชนทั้งในฐานะผู้ให้-ผู้รับ 3) สร้างแรงกระตุ้นให้ชุมชนเกิดการรวมกลุ่มในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาธุรกิจบริการ และ 4) เสริมสร้างสมรรถนะของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.3 กลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ การผลักดันและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับบทบาทของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาภาคบริการ ควบคู่ไปกับการกำกับดูแลและติดตามประเมินผลการพัฒนาให้เป็นไปตามกรอบทิศทาง การพัฒนาและเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างใกล้ชิด โดยควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมารองรับ ดังนี้

4.3.1 จัดตั้งคณะกรรมการการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคบริการระดับชาติ โดยมีนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ คณะกรรมการประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง และ สศช. ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการและหน่วยงานกลางในการประสานการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

4.3.2 กำหนดให้มีคณะกรรมการธุรกิจบริการรายสาขาที่มีศักยภาพ เพื่อขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาให้เป็นไปตามกรอบทิศทางและเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยให้หน่วยงานรัฐที่มีภารกิจโดยตรงเป็นหน่วยงานเจ้าภาพดำเนินงานทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ

5. แนวทางการดำเนินงานในระยะต่อไป

5.1 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมความเห็น ร่างยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคบริการของประเทศ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

5.2 ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อคัดกรองสาขาบริการที่มีศักยภาพ และร่วมกับมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ดำเนินการศึกษาเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนารายสาขาที่มีศักยภาพ

5.3 นำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริการของประเทศ และยุทธศาสตร์รายสาขาที่มีศักยภาพ พร้อมกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ให้ กก.สศช. พิจารณาก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

6. ประเด็นหารือ

ให้ความเห็นเพิ่มเติมต่อร่างยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริการของประเทศ เพื่อให้ สศช.นำไปปรับปรุงยุทธศาสตร์ให้สมบูรณ์ครบถ้วน พร้อมทั้งมอบหมายให้ สศช. ดำเนินงานตามข้อ 5 ต่อไป

มติที่ประชุม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....